

קבץ

תוֹר הַנַּחֲל

דבורים נוראים ונפלאים, מעוררים מעירים ומחזקים, אשר מתוך הנחל נובע
מקור חכמה נובעים, להחיות נפש כל חי ומשם יסקו העדרים, להתחזק בעבודת
הבורא בכל דרגה שיהיו נמצאים

*

אשר נאמרו בשלחן המהור של
מרן מוהרא"ש שליט"א
בסעודה שלישית שבת פרשת יתרו – תשע"ד

ידבר מענין רצוא ושוב, ומבחינת פן יהרסו שניש בשתי הבחינות, ויגלה שעל ידי התורה
תקדושת האדם מסגל לצמצם התלהבות ולזכות לרצת להבחין מה מוטל עליו לעשות
ומה לחדל

יצא לאור יום שני לסדר משפטים תשע"ד
על ידי תלמידי מתיבתא 'תיכל תקדש' חסידי ברסלב
עיר הקדש ירושלים תובכ"א

סעדה שלישית שבת פרשת יתרו ה'תשע"ד

מאמר

אל יחרסו לעלות אל ה'

בסעדה שלישית, סעדת רענא דרעוין, דבר מוהרא"ש נ"י דבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רבנו ז"ל בלקושי מוהר"ן חלק א' סימן ע"ב, המדבר מן האסור של "פן יחרסו" בעבודת השם ויתברך, עין שם.

רבני החתולות חוץ מהמדה, הוא מתייאר הרע

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רבנו ז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר על נקדה אחת שבתורה זו של רבנו ז"ל), גם בענין החתולות עצמו לחשם ויתברך, יש יוצר הרע גדול, כלומר, שלפעמים רבני החתולות חוץ מהמדה, הוא מתייאר הרע, כי זהו בחינת "פן יחרסו", כי יש יוצר הרע גדול, בשמתחיל להתקרב לחשם ויתברך, ועל כן בשעת מתן תורה, הזהיר השם ויתברך למשה (שמות י"ט): "רד העד בעם פן יחרסו אל ה' לראות", כי ישראל היו

אז במעלה גדולה, וְהִצְרֵכּוּ לְחֻזְקָתָם מִתְּחִיבָה תִּרְעַ שְׂנִי בְּהִתְקַרְבוֹת לְהִשָּׁם
וּתְבָרָה וְכוּ, עֵינֵי שֵׁם כָּל זֹאת בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל.

שְׁתֵּי בְּקִיאוֹת אֵלּוּ, הֵם לְמוֹדִים חֲשׁוּבִים מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם וּתְבָרָה
וְהַסְבִּיר מוֹהֲרָא"ש נ"י, בִּי הִנֵּה זֶה יָדוּעַ לָנוּ כָּלֵל גְּדוֹל בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל
(לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן חֵלֶק א' סִימָן ו'), שֶׁבְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם וּתְבָרָה צְרִיכִין שְׁנֵי מִינֵי
בְּקִיאוֹת, בְּקִי בְּרִצָּא וּבְקִי בְּשׁוּב, מִצַּד אֶחָד צְרִיכִים לְהִיּוֹת בְּקִי אִיךְ לְרוֹץ
וּלְהִתְקַדֵּם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם וּתְבָרָה, וְלֹא לְהִפָּסֵק עֲבוּדָתוֹ מִפְּנֵי שׁוּם דְּבָר
שֶׁבְּעוֹלָם כָּלֵל, וּמִצַּד שְׁנֵי צְרִיכִים לְהִיּוֹת בְּקִי אִיךְ לָשׁוּב וּלְלַכֵּת חֲזָרָה
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם וּתְבָרָה, וְאִם נָפַל וְנִכְשַׁל בְּאַיִזָּה חֲטָא, חֵם וְשָׁלוֹם, יִהְיֶה בְּקִי
אִיךְ לָקוּם וּלְשׁוּב, וְלֹא יִתְיַאֵשׁ עֲצָמוֹ כָּלֵל, וּשְׁתֵּי בְּקִיאוֹת אֵלּוּ, הֵם לְמוֹדִים
חֲשׁוּבִים מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם וּתְבָרָה, עַד שֶׁבִּלְעֲדָן אֵי אֶפְשָׁר לְהִתְקַדֵּם כָּלֵל,
כִּי אִם אֵינּוּ בְּקִי בְּרִצָּא, לְדַעַת אִיךְ לְחֻזְקָתוֹ וּלְלַכֵּת קְדִימָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
וּתְבָרָה, אֲזִי וְדָמָה לוֹ שֶׁכִּבֵּר הַשֵּׁיג כָּל מַה שֶׁאֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג, וְיִפְסִיק מִלְעַם־קַדְשׁ
בְּעִבּוּדָתוֹ, וְאִזּוֹ לֹא יִשְׁיג כָּלוּם, וְכֵן אִם אֵינּוּ בְּקִי בְּשׁוּב, לְדַעַת אִיךְ לָשׁוּב
וּלְלַכֵּת חֲזָרָה, אֲזִי תִכְפֹּף וּמִיד שִׁיפּוֹל וְיִכְשַׁל בְּאַיִזָּה חֲטָא חֵם וְשָׁלוֹם, תִּחְלֹשׁ
דַּעַתוֹ מְאֹד, וְיִדְמָה לוֹ שֶׁאֲבָדָה תִּקְוָתוֹ, וְאִין לוֹ תִּקְוָה כָּלֵל, חֵם וְשָׁלוֹם, וְלָכֵן
צְרִיכִים לְהִיּוֹת בְּקִי מְאֹד, מִצַּד אֶחָד בְּ"רִצָּא", לְדַעַת, שֶׁאֵף פַּעַם אֵי אֶפְשָׁר
לִזְכֹּר שֶׁכִּבֵּר הַשֵּׁיג אֶת הַכֹּל, רַק עָלֵינוּ לְרוֹץ וּלְהִתְקַדֵּם יוֹתֵר, כִּי
לְגִדּוּלָתוֹ וּתְבָרָה אֵין חֶקֶר, וּכְלַפִּי כָּל מַה שֶׁהַשֵּׁיג עַד עַכְשָׁיו, יֵשׁ עוֹד הִרְבֵּה
שֶׁעֲדִין לֹא הִתְחִיל כָּלֵל לְהַשִּׁיג, וּמִצַּד שְׁנֵי בְּ"שׁוּב", לְדַעַת שֶׁאֶפְלוֹ אִם נָפַל

וירד לאיוו ירידה ונפילה גדולה חס ושלום, אין שום יאוש בעולם כלל, כי הקדוש ברוך הוא סמוך וקרוב אליו בכל מקום שנמצא, ובדאי יש דרך ישר לשוב ולצאת מירידתו ונפילתו, העקר שלא יתיאש עצמו מן הרחמים, וירבה תפלות ותחנונים לשוב אליו יתברך, ואז בודאי יזכה למצוא אותו.

על ידי רבוי אור עוזב את הכל

והנה חלק מבקי "ברצא", הוא גם בקיאות עצומה במדת הצמצום, כי אף על פי שצריכים לרוץ מאוד בעבודת השם יתברך, ולעשות כל מה שביכולתו להתקרב אליו יתברך, אבל לפעמים יש יצר הרע של "פן יתרחס" בעבודת השם יתברך, שהוא ענין של "רבוי אור", שמתלהב יותר מדאי, וחיוץ מהמדה, ורוצה לעשות יותר מיכולתו, וזה גורם לו אחר כך "רבוי חשך", עד שעוזב את הכל, חס ושלום, כי מחמת שנדמה לו שצריך לעשות הכל בעבורו יתברך, והוא באמת רוצה לעשות את הכל בעבורו יתברך, אבל בשרואה שבמצאות אי אפשר לו לעשות הכל, אזי נחלשת דעתו מאוד, ועוזב את הכל, רחמנא ליצלן, ולכן צריכים מדת הגבול והצמצום, לדעת מה מוטל עליו לעשות, ומה לא מוטל עליו לעשות, ואז ילך לבטח דרכו בעבודת השם יתברך, ולעולם לא יפשל. נמצא שבתוך בקי "ברצא" בעצמו, יש בקי "בשוב", כי בשעה שרץ ומתקדם בעבודת השם יתברך, צריך לשוב ולחזור אחורה קצת, ולהגביל ולצמצם את עצמו,

בְּדִי שְׁלֹא יִכְשַׁל "בְּרַבּוּי אֹר", וּבְאִסּוּר "פֶּן יְהִרְסוּ", וְדִקְאָה עַל יְדֵי שְׁמִיחָה רְצוּא וְשׁוּב בִּיחָד, זוּכָה לְהַצִּילָה מֵאֵד פְּעֻבֹדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

מְקַרְרִים אוֹתָהּ עַל יְדֵי הַמִּים שֶׁל הַתּוֹרָה

וְהִנֵּה מִבְּאֵר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל' (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן עח), שְׁמִידַת הַגָּבּוּל וְצִמְצוּם מְקַבְּלִים עַל יְדֵי לְמוּד תּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, כִּי בְּאִשֶּׁר תִּבְעָרֶת הַלֵּב בּוֹעֶרֶת יוֹתֵר מִדָּאִי, וְחוּץ מִהַמִּידָה, אֵזִי מְקַרְרִים אוֹתָהּ עַל יְדֵי הַמִּים שֶׁל הַתּוֹרָה, כִּי בְּשֹׂאֲדָם לֹמֵד תּוֹרָה, וּמִחֲפָשׁ רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה מְלַמֶּדֶת אוֹתוֹ הַגָּבּוּל וְהַמִּידָה הַיִּשְׁרָה בְּכָל עֲנִיָּה, וְאִזּוּ מִכִּין מִה מוּטָל עָלָיו לַעֲשׂוֹת, וּמִה לֹא מוּטָל עָלָיו לַעֲשׂוֹת, מִה שְׂאִין בֶּן בְּלִי לְמוּד הַתּוֹרָה, אֵין לוֹ שׁוּם גָּבּוּל וְצִמְצוּם, וּמִיד שְׁמִתְלַחֵב לַעֲבֹדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הַהִתְלַחֲבוּת יוֹצֵאת חוּץ מִן הַמִּידָה וְהַצִּמְצוּם, וְלִבְסוּף לֹא נִשְׁאָר מִמֶּנָּה בְּלוּם, וְלִכֵּן עַל הָאָדָם לְהִכְנִים עֲצָמוֹ בְּהַתְמַדַּת הַתּוֹרָה בְּכָל עֵת, וְלִדְקֹק שְׁתִּהְיֶה לְהַבּוּת שְׁלֹו, תִּהְיֶה קְשׁוּרָה וְאִדּוּקָה בְּתוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְאִזּוּ יִהְיֶה מִבְּטָח שֶׁהַתּוֹרָה תִּשְׁמֹר עָלָיו מִרַבּוּי אֹר, וּמִמִּידָה "פֶּן יְהִרְסוּ", וְיִזְכָּה לְלַחֵץ בְּדֶרֶךְ הַיִּשָּׁר וְהַטּוֹב בְּעִבּוּדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִכְשַׁל לְעוֹלָם.

עֵקֶר הַבְּקִיאוּת בְּרִצָּא וְשׁוּב, מְקַבְּלִין עַל יְדֵי הַתְּקַרְבוּת לְצִדִּיקִים

וְהִנֵּה עֵקֶר הַבְּקִיאוּת בְּרִצָּא וְשׁוּב, מְקַבְּלִין עַל יְדֵי הַתְּקַרְבוּת לְצִדִּיקִים אֱמוּנִיִּים, כִּי הֵם בְּקִיָּאִים בְּדַרְכִּים אֱלוֹ מֵאֵד, וּמְלַמְּדִים אֶת הָעָם אֵיךְ מֵצֵד אֶחָד צְרִיכִין לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל הַפְּחוּת, וּמֵצֵד שְׁנֵי צְרִיכִים לְאַחֲזוֹ

במדת הגבול והצמצום, ואדרבה! אצלם מדת "ישוב" עבודה יותר גדולה ממדת "רצוא", כי בטבעם עוסקים תמיד ב"רצוא", ותמיד רצים ומתקדמים בעבודת השם ויתברך, רק עקר העבודה אצלם "ישוב" – לצמצם ולהוריד עצמם אל הבריות, כדי שכלם יזכו להנות מאורם הגדול, וכמו שאמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן רנב), שאצלו הרצוא אינו שום עבודה, רק עקר העבודה והיגיעה אצלו היא ה"ישוב", כי מחמת שפבר שבר ובטל גופו לנמרי, מחמת זה ה"רצוא" בטבעו, ועקר היגיעה שלו היא ה"ישוב", עין שם.

הצדיק מוסר נפשו בעד ישראל, כדי להכניס בהם אמונה ויראת שמים וזוהי עבודה ויגיעה גדולה מאד, כי צריך להוריד עצמו מכל השגותיו הגבוהות אל פשוטי העם, ולהתנהג כלפיהם כאיש פשוט, כדי שיוכל להכניס בהם דבורי אמונה ויראת שמים, וזה נחשב אצלו מסירת נפש ממש, וכמו שפעם אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן רי), שכל דבר שצריך לעשות ברבים, כמו לעשות קדוש בליל שבת, או לומר תורה, לפני שיוצאת התבה ראשונה מפיו, נדמה לו שהנה יוצאת נפשו ("אט גי איד אויס"), אבל הצדיק מוכן למסור נפשו בעד נשמות ישראל, כדי להכניס בהם אמונה ויראת שמים, ויודע היטב שהפעלה הטובה שפועל אצלם, שזה הרבה יותר מן התפסד שלו, כי הירידה שלו בדרך עראי, לפי שעה, אבל הפעלה שפועל אצלם, קבועה ועומדת לעולם (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ל"ח), ולכן דיקא על ידי שאדם מקרב אל צדיק אמתי, זוכה לקבל למודי

"רצוא ושוב" על גבול, ויודע איך להתקדם בדרך עבודת השם יתברך באמת, ולכן אשרי המקרב אל צדיק אמת, ומקבל ממנו דרכי עבודת השם יתברך, כי אז לעולם לא יפשל, ויזכה להגיע אל אור הגנוז והצפון, בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

למה ה' הקדים לומר למשה – "רד" העד בעם, ורידה זו למה? וקשר מוהרא"ש נ"י את הענין הנ"ל, לפרשת השבוע בקשר נזרא ונפלא מאוד, כי הנה אזהרת "פן יְהִרְסוּ" בתיב בפרשת השבוע, בצווי השם יתברך אל משה, לפני קבלת התורה, (שמות יט, כא) ויאמר ה' אל משה רד העד בעם, "פן יְהִרְסוּ" אל ה' לראות ונפל ממנו רב, וגם פעם שנית – (פסוק כ"ד), ויאמר אליו ה' לך רד ועלית אתה ואחרון עמך והפחנים והעם "אל יְהִרְסוּ" לעלות אל ה' פן יפריץ בם, ויש להבין, למה הקדוש ברוך הוא הקדים לומר למשה לפני אזהרה זאת, "רד" העד בעם, ורידה זו למה? למה לא מספיק ללכת אליהם לבד? וכן מהו ענין "ונפל ממנו רב", מהו פרוש "רב" תזה? וכן למה הצרך צווי שני, לך רד ועלית וגו', והפחנים והעם "אל יְהִרְסוּ" לעלות אל ה' וגו', הלא כבר צוה על זה מקדם?

לפני שקבלו ישראל תורה, בודאי חזרו "פן יְהִרְסוּ" לעלות אל ה' והנה על פי דברי רבנו ז"ל הנ"ל, מוכן כל הענין מאוד, כי לפני שקבלו נשמות ישראל את התורה, בודאי היה נצרך להזהיר אותם מאוד על מדת "פן יְהִרְסוּ" לעלות אל ה' שחרי עדין לא היה להם את התורה הקדושה,

שעל ידה תתקנר התלחבותם העצומה ותבערת לבכם לעבודת השם
 יתברך, ועדין לא היה להם למודי "בקי ברצא ובקי בשוב", לדעת מה
 מוטל עליהם לעשות, ומה לא מוטל עליהם לעשות, ולכן אמר הקדוש
 ברוך הוא למשה, "יד" העד בעם, שיוריד עצמו מהשגותיו הגבוהות,
 ויראה לנשמות ישראל דגמא היה של "בקי בשוב", שאפשר להיות דבוק
 בהשגות עליונות, ובאותה עת להוריד עצמו אל פשוטי העם, שזאת
 היתה עבודתו של משה רבנו תמיד "מן ההר אל העם", כי זוהי שלמות
 הצדיק, שיכול להיות למעלה ולמטה בבת אחת, ואין שום סתירה ביניהם
 כלל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן סח), ולא כמו שחושבים בני אדם, שצדיק
 הדבוק למעלה, אי אפשר לו להיות למטה, ומי שהוא למטה, אי אפשר לו
 להיות למעלה.

ויקנאו למשה במחנה, ולאחר קדוש ה'

וכמו שחשבו קרה ועדתו, איך אפשר למשה רבנו להיות מערב עם אנשי
 המחנה, אם הוא דבוק בהשם יתברך באמת? ואיך אפשר לאהרן קדוש
 ה', להתעסק בעשיית שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, אם הוא
 דבוק בעבודתו יתברך באמת? וכמו שכתוב (תהלים קו): "ויקנאו למשה
 במחנה, ולאחר קדוש ה'", אבל זאת לא ידעו, שדיקא זהו עצם מעלת
 הצדיק האמת, שיכול להיות למעלה ולמטה בבת אחת, ואין שום סתירה
 ביניהם כלל, ואדרבה! מחמת שבקייאם בזה מאד, יכולים ללמוד דעת את
 העם, איך להיות בקי ברצא ובקי בשוב, ומצד אחד יבערו תמיד אל השם

יתברך בהתלהבות עצומה, ומצד שני יזהרו לא להרס את הגבול, ולא לצאת למעלה ממדרגתם.

מבחינן יכול הצדיק לראות כמו אדם פשוט, ומערב בין הבריות וזוהי אזהרת השם יתברך, פן יחרסו אל ה' לעלות ונפל ממנו רב, כי מבחינן קשה מאד להפיר צדיק אמת, ומי דבוק בהשם יתברך באמת, כי מבחינן יכול הצדיק לראות כמו אדם פשוט, ומערב בין הבריות, אבל מבפנים, הוא פלו דבוק בו יתברך, בדבקות נוראה ונפלאה מאד (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קטז), ובני אדם טועים בזה מאד, ולפעמים עושים עסק גדול מאיזה מפרסם, וחושבים אותו לצדיק גדול, אבל לפי האמת אינו כלום, ובשמים אינו מפרסם כלל, ולהפוך, יש אחד שמזלזלים בו מאד, וחושבים אותו לאיש פשוט, ואין לו פרסום כלל, אבל בשמים גדול מאד, ומפרסם בכל העולמות, וכמו דאיתא בזהר הקדוש (חיי שרה קכב ע"ב) מאן דאיהו זעיר, איהו רב, ומאן דאיהו רב, איהו זעיר, (מי שהוא קטן הוא גדול, ומי שהוא גדול הוא קטן), כי בזה העולם, יש אחד שגדמה לרב וגדול, אבל באמת הוא מעט וקטן, ויש אחד שגדמה למעט וקטן, אבל למעלה בשמים הוא רב וגדול, וכמו שהיה מוהרנ"ת ז"ל רגיל לפרש הפסוק (איוב ג'), קטן וגדול שם הוא, מי הוא קטן ומי הוא גדול, זה מכירים רק "שם" – למעלה בשמים, אבל כאן למטה בארץ, קל מאד להטעות את הבריות.

צדיק דבוק בהשגות עליונות, ומוזרד עצמו למטה אל פשוטי העם ולכן נצטווה משה רבנו מפי הקדוש ברוך הוא, "רד" העד בעם פן יחרסו אל ה' לעלות ונפל ממנו "רב", שתהרד אל העם ותראה להם דגמא חיה של "בקי בשוב", איך צדיק יכול להיות למעלה דבוק בהשגות עליונות, ומיד להוריד עצמו למטה אל פשוטי העם, ומזה ולמדו וגם יבינו, שאסור להרם לעלות אל ה', רק לעבוד אותו יתברך בפי פהם, פן יחרסו אל ה' לעלות ונפל ממנו "רב", שיפול ויאבד מהם השגת "רב", להבין מי הוא "רב" ומי הוא "זעיר", כי "רב" אמתו הוא מי שהוא "זעיר", ויודע להקטין ולצמצם עצמו בפני הבריות, ודיקא זהו השלמות של צדיק אמתו.

כי מלאה הארץ דעה את ה' פמים לים מכסים אבל זה ידוע, שלכל אחד יש את הגבול והצמצום שלו, ואין אחד דומה לחברו כלל, ובמו שאומר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תקס), שכל אחד יש לו בחינת מה לפנים ומה לאחור לפי מדרגתו, עין שם, כי אף על פי שבדרך כלל, כלם שוים בעבודת השם יתברך, ועל כלם מטלות כל מצוות התורה, ללמוד וללמד, לשמור, לעשות ולקיים, אבל עמק ההשגה של כל אחד ואחד, שונה מחברו לגמרי, ובמו שפירש רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"א) את הפסוק (ישעיה יא, ט): "כי מלאה הארץ דעה את ה' פמים לים מכסים", שהשגות אלקות, הן בדיוק כמו מי הים, למעלה הפמים נראים שוים בכל מקום, אבל למטה, העמק שונה בכל מקום, סמוך ליבשה הפמים נמוכים מאד, אבל בכל שמתרחקים מן היבשה, הפמים עמוקים יותר, עד שמגיע

העמק עד התהום, וכן בהשגות אלקותיו יתברך, עמק השגתו של כל אחד משתנה כפי יגיעתו וטרחתו בעבודת השם יתברך.

אתה מוסיפה לעצמך, ואחר מוסיפה לעצמו וכו'

ועל זה בא הצווי השני, לה רר ועליה אתה ואחרון עמך והפחנים והעם אל יחרסו לעלות אל ה' פן יפרץ בם, ופרש רש"י, אתה מוסיפה לעצמך, ואחר מוסיפה לעצמו, והפחנים מוסיפה לעצמם וכו', תינו להודיע לבלם, שכל אחד יש המוסיפה והצמצום שלו, שמשם והלאה אסור לו לילך, ואסור לו להסתפל על חברו כלל, רק להכיר את פחותיו, ולעבד את השם יתברך כפי יכולתו, ולהיות בקי ברצא ושוב לפי דרכו המיוחד, ואז יצליח מאוד בעבודת השם יתברך, ויזכה להגיע אל מה שצריך להגיע.

עפר עבודת השם יתברך מנחת בתוך העבודות הפשוטות

ועל כן, יש לכל אדם לעשות לעצמו חשבון הנפש תמיד, ולזכר שעקר עבודת השם יתברך מנחת בתוך העבודות הפשוטות הנראות כאן למטה "זעיר", כי בשמים הם באמת "רב" מאוד, ודיקא על ידם זוכין לדבקות אמתית בו יתברך, מה שאין כן עבודות שנראות כמו "רב", לפעמים הם רק תבטלה הויז מחמדה, ורבויו אור, ונשואים לבסוף "זעיר" כי אין להם קיום כלל, כגון למשל להתפלל את שלשת התפלות בכל יום בצבור בבית הכנסת, אצל הרבה בני אדם זה דבר קטן וזול מאוד, ונדמה להם כדבר "זעיר", ואינם מכירים שבאמת הוא דבר "רב" מאוד, ודיקא על ידה באים

לטהרה עליונה, ולהיות דבוק בהשם יתברך באמת, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו פרק כא) על הפסוק (במדבר כד, ו): "בנחלים נמיו", מה נחלים אלו אדם נכנס בתוכם טמא ויוצא טהור, בן בתי פגסות ובתי מדרשות, אדם נכנס לתוכם מלא עוונות, ויוצא מהם מלאים מצוות, כי זוכה לשמוע שם קדיש, קדשה, וברכו, וזוכה לענות אמן יהא שמיה רבא וכו', שעליו אמרו חכמינו הקדושים (שבת קט ע"ב) כל העונה אמן יהא שמיה רבא, קורעין לו גזר דינו של שבועים שנה, ואם בן אינו דבר "זעיר" כלל, רק "רב" מאד.

לא כדאי לאבד אוצרות יקרים ונחמדים שיכולים לרפוש בבית הכנסת

ואם כבר זוכה לבוא לבית הכנסת, עליו להזהר מאד לא לאבד אוצרות יקרים שיכולים לרפוש שם, חם ושלום, כי יש אחד שפבר בא לבית הכנסת, אבל עסוק כל כך בפטפוטי דברים בטלים, עד שאינו משים לב שמחפר ענית קדיש, וברכו, ואמן יהא שמיה רבא וכו', ואולי תחשב שעוסק אז בדבורים חשובים של הרוחת כסף ועשית משא ומתן, שגם אין מקומם בבית הכנסת, אבל גם זה אינו, רק עוסק בפטפוטי דברים בטלים, ודבורים של מה בכך, שאין להם שחר כלל, ואם בן למה לא יעשה לעצמו חשבון הנפש, שבודאי לא כדאי לאבד אוצרות יקרים ונחמדים שיכולים לרפוש בבית הכנסת, בשביל דברים של מה בכך, רק להזהר מאד בענית כל קדיש וברכו ואמן יהא שמיה רבא תפאח לידו, לענות אותן בשמחה רבה ובחיות גדולה.

כל המושלים פְּרָשִׁיתָיו עם הצבור מְשֻׁלִּימִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו
 וְכֵן הַמִּצְוָה הַחֲשׂוּבָה לַעֲבוֹר אֶת הַפְּרָשָׁה שְׁנִים מִקְרָא וְאַחַד תַּרְגוּם, שֶׁהוּא
 מִצְוָה "רְבֵּה" וּגְדֻלָּה מְאֹד מִחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, אֲבָל אֲצֵל בְּנֵי אָדָם הִיא
 "זְעִיר", וּמְזֻלָּזִים בָּהּ מְאֹד, וְלָמָּה לֹא יַעֲשֶׂה אָדָם חֲשָׁבוֹן פָּשוּט לַעֲצֻמוֹ, הֲרִי
 מְרִוּיָּח עַל יְדֵה אֲרִיכַת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת, וְכִמּוֹ שֶׁאֱמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
 (בְּרֻכּוֹת ח' ע"ב) כָּל הַמְּשֻׁלָּמִים פְּרָשִׁיתָיו עִם הַצִּבּוֹר מְשֻׁלִּימִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו,
 וְאִם בֶּן בְּרֵאֵי בְּדָאֵי לְדַקְדֵּק מְאֹד לְהַשְׁלִים הַפְּרָשָׁה כָּל שְׁבוּעַ שְׁנִים מִקְרָא
 וְאַחַד תַּרְגוּם עִם הַצִּבּוֹר, וְיִרְוּיָח קֶרֶן נִפְלֵא שֶׁל חַיִּים טוֹבִים וְאַרְכִּים בָּזָה
 וּבְבֹא לְנִצָּחַת.

יֵשׁ נְעִימוֹת בַּתּוֹרָה, וְזֶהוּ הָעֵקֶר, לְזַכּוֹת לְהַרְגִּישׁ הַנְּעִימוֹת שֵׁשׁ בַּתּוֹרָה
 עַל בֶּן צְרִיכִים לְזַכֵּר תָּמִיד, שֶׁעֵקֶר הַמִּפְתָּח לְהַזְהֵר מֵאֲסוּר "פֶּן יִהְרָסוּ", הוּא
 לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, שֶׁהִיא מְלַמֶּדֶת אֶת הָאָדָם הַמּוֹדֵה הַנְּכֹנֶה שֶׁבְּכָל
 דְּבָר, מִה בֶּן צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת וּמִה לֹא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת, וּבְשֶׁאֲדָם זֹכֶה לְהַתְמִיד
 בַּתּוֹרָה, וְגַם לְהַרְגִּישׁ עֲצֵם הַנְּעִימוֹת שֵׁשׁ בָּהּ, שֶׁזֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְכִמּוֹ
 שֶׁאֱמָר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹתֵרִין חֵלֶק ב' סוֹף סִימָן ע"א) שֵׁשׁ נְעִימוֹת בַּתּוֹרָה, וְזֶהוּ
 הָעֵקֶר, לְזַכּוֹת לְהַרְגִּישׁ הַנְּעִימוֹת שֵׁשׁ בַּתּוֹרָה, עֵינֵי שָׁם, עַל יְדֵי זֶה מִקְבֵּל
 בְּקִיאוֹת עֲצוּמָה בְּדַרְכֵי עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לְהִיּוֹת בְּקִי בְּרָצָא וּבְקִי
 בְּשׁוֹב, וְלְהַזְהֵר בְּתַכְלִית מִפְּנֵם "פֶּן יִהְרָסוּ", וְלַעֲבֹר אֶת הַחַיִּים בְּשִׁמְחָה
 וּבְשָׁלוֹם, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקוֹ.

להבחין בין תלונה נכונה, לתלונה של "רבוי אור",
וספר מוהרא"ש נ"י ספור נפלא, איך התורה הקדושה מישבת דעת
העוסק בה, להבין מה בן נכון על פי התורה, ומה לא, כי אחרי מלחמת
עולם השנייה, שנשארו, לא עלינו, המון יתומים ויתומות בלי משפחות
בלל, נוסד מוסד גדול של בית יתומות לבנות, בעיר בני ברק, סמוך
ונראה למקום מגוריו של ה"חזון איש" זי"ע, ועל פי רב היו נשמעים משם
הרבה קולות של בכי וצער מהבנות השבורות ששהו שמה, אבל ויהי
היום, והתארכה אחת מן הבנות שגרו שם, וכל בית היתומות התהפך
למעון של שמחה, והבנות שרו ורקדו מרב שמחה, כי ראו שעזר להן
הקדוש ברוך הוא, והתחילו למצוא זיווגים טובים, ונכנסה בהם תקוה
טובה שפקרוב תהיינה שמחות אצל כלן, אבל מיד נכנסו פמה שבנים
"קנאים", שגרו על יד בית היתומות, אל ה"חזון איש" זי"ע, בקנאות
גדולה, והתלוננו לפניו, שהבנות שרות בקול רם, וחרי קול באשה ערוה,
וצריכים למחות בהן, ולעשות תקון לדבר, והסתפל עליהם ה"חזון איש"
זי"ע, ושאל אותם בתמיהה גדולה, "וכי אכן זו אמת, שהבנות כבר שרות
בשמחה, ואינן בוכות? הרי מה יכול להיות יותר טוב מזה...?", הרי צדיק
וגאון אמתו הדבוק בתורה, יודע להבחין בין תלונה נכונה, לתלונה של
"רבוי אור", כי מי מכריח אותך להסתובב שם, ולקנאות על אפור קול
באשה ערוה, תמצא עצה לעצמך להשתטט מזה, ותהיה בשמחה עצומה,
שתהלה לאל, בנות ישראל יתומות ושבורות, התחילו לראות שמחה בימי
חיהן... וזהו עצם מעלת התורה הקדושה, שנותנת לאדם שכל נכון וישר

להבין רצון ה' באמת, ולהזהר מאסור "פן יתרוסו" ו"רבוי אור", ורק לעבוד את השם יתברך בשמחה עצומה.

והקדוש ברוך הוא יזכנו לקבל התורה הקדושה מחדש, ובפרט בפרשת יתרו שהיא מעין חג השבועות, חג קבלת התורה, ונזכה על ידי התורה הקדושה להיות נזהרים מכל מיני פגם של "פן יתרוסו" ו"רבוי אור", ונעבד אותו יתברך בשמחה ובטוב לבב מרב כל, עדי נזכה להיות קשורים ודבוקים בו יתברך תמיד, מעתה ועד עולם, אמן ואמן.

